Emro Science and Education
International open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz

OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 1 (2023) · "Axborot oqimlari va intellektual tizimlarning ijtimoiy, iqtisodiy va texnik-texnol... DOI: 10.5281/zenodo.24318703

materiallar to'plami

Masofaviy o'qitishda multimediali onlayn kurs ishlab chiqish

Mirzayeva Dilnoza Ulug'bek qizi, Andijon mashinasozlik insituti stajyor o'qituvchi

Annotatsiya. Ushbu tezis masofaviy o'qitishning o'quvchilar uchun eng yaxshi o'rganish modeli sifatida multimedialar va onlayn kurslar ishlab chiqish mavzusini tahlil qiladi. Tezisda masofaviy o'qitishning muhimligi va o'quvchilar uchun eng samarali o'rganish usullarini o'rganishda multimedialar va onlayn kurslar foydasi kuzatilgan.

Kalit so'zlar: multimedia,onlayn, moodle, axborot

Информационные технологии в процессах управления

Мирзаева Дильнозы, Андижанский машиностроительный институт преподаватель-стажер

Аннотация. В этой диссертации анализируется тема разработки мультимедийных и онлайн-курсов как лучшей модели обучения для студентов, обучающихся дистанционно. В диссертации отмечается важность дистанционного обучения и преимущества мультимедийных и онлайн-курсов в изучении наиболее эффективных методов обучения для студентов.

Ключевые слова: мультимедиа, онлайн, moodle, информация

Development of a multimedia online course in distance education

Mirzayeva Dilnoza, Andijan Mechanical Engineering Institute intern teacher

Abstract. This thesis analyzes the topic of multimedia and online course development as the best learning model for distance learning students. The thesis observes the importance of distance learning and the benefits of multimedia and online courses in learning the most effective learning methods for students.

Key words: multimedia, online, moodle, information

Bugungi kunda masofadan o`qitishning samaradorligi birinchi navbatda uning o`quv-metodik va moddiy-texnik materiallari bazasining boyligi bilan belgilansa, ikkinchi navbatda ana shu, materiallarni sifatli tayyorlash va o`quvchilarga etkazish metodikasi bilan uzviy bog`liqdir.

Masofadan o`qitish kurslarida berilayotgan materiallar ilmiy-nazariy hamda metodik jihatdan qayta ishlashni talab etadi. Shuningdek, quyidagi omillar ham masofaviy ta`lim uchun o`quv-metodik materiallar tayyorlash texnologiyasi va ulardan foydalanish metodikasini takomillashtirish zarurligini taqozo qilmoqda:

- ta`limning uzluksizligini ta`minlash;
- ta`lim sifatini oshirish;
- ta`lim tizimini malakali mutaxassislar bilan ta`minlash;
- ta`lim muassasalarini bitiruvchilari bilan doimiy aloqada bo`lib, ularning

Published: 10.11.2023

Cite this article: Mirzayeva Dilnoza Ulug'bek qizi (2023). Masofaviy o'qitishda multimediali onlayn kurs ishlab chiqish. Emro Science and Education, 1(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.24318703

© 2023 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

malakasini oshirish;

- ta`lim tizimidagi iqtisodiy islohotlarni samaradorligini oshirish;
- ta`lim muassasalaridagi axborot texnologiyalaridan samarali va maqsadli foydalanish;
- ta`lim tizimidagi xalqaro aloqalarni rivojlantirish;
- tez sur`at bilan rivojlanib borayotgan axborot-kommunikatsion texnologiyalarni ta`limga tatbiqini o`rganish, ularning didaktik tamoyillarga mosligini aniqlash;
- ta`lim tizimida raqobatbardoshlikni ta`minlash;
- respublikamiz hududida tashkil qilingan va rivojlantirilayotgan mintaqaviy ta`limga oid jamoat portali «ZiyoNet»ning axborot-resurslar bazasini boyitish hamda undan foydalanish ko`rsatkichlarini oshirish;
- dunyo ta`lim tizimidagi muammolar: hududiylik (ta`lim olish istagida bo`lganlarning barchasini o`z vaqtida o`qita olmaslik), konservatizm (axborot texnologiyalarining rivojlanishiga parallel ravishda javob bermaslik), intersionlik (turli ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarda ta`limning past darajada moslashuvchanligi), lokallik (ta`lim muassasasi doirasida ta`lim olishning o`ziga xosligi).

Masofali o`qitish − bu ta`lim berish shakillaridan biri bo`lib, bunda ta`lim jarayonida kompyuter va telekommunikatsion texnologiyalarga asoslangan holda o`qitishning innovatsion shakllari, usul va vositalaridan foydalaniladi. Bu vositalar talabalarga standartlarga mos ta`lim fanlarini erkin tanlash, o`qituvchi bilan muloqotga kirishishi uchun shart − sharoitlar yaratadi. Bunda o`qish talabaning ta`lim olish joyi va vaqtiga bog`liq bo`lmaydi. Chunki, talaba ixtiyoriy vaqtda o`qishni boshlaydi, o`quv materiallarni o`qituvchi nazoratida o`zlashtiradi.

O`zlashtirish talabaning topshiriqlarni, testlarni bajarishga qarab aniqlanadi. Talaba berilgan dasturni qanchalik tez o`zlashtirsa, shunchalik tez o`qishni tugatadi.

Moodle – bu o`qituvchilar tomonidan onlayn kurslarni yaratish uchun maxsus ishlab chiqilgan sayt tarkibini boshqarish tizimi (Content Management System - CMS) dir. Uni ko`pincha e-learning tizimlarni o`qitishni boshqarish tizimlari (Learning Management Systems - LMS) yoki vertual o`qitish vositasi (Virtual Learning Environments - VLE) deb ham atashadi.

Masofaviy ta’lim (DT) – ta’lim muassasalaridan istalgan masofada joylashgan ixtisoslashtirilgan axborot-ta’lim muhiti yordamida keng doiradagi mutaxassislar va aholiga ko‘rsatiladigan ta’lim xizmatlari majmuasidir.

Axborot-ta'lim muhiti deganda foydalanuvchilarning ongli va intuitiv ehtiyojlarini qondirishga yo‘naltirilgan ma'lumotlarni uzatish vositalari, axborot resurslari, o‘zaro aloqa protokollari, apparat, dasturiy ta'minot va tashkiliy-uslubiy ta'minotning tizimli tashkil etilgan to‘plami tushuniladi.

Masofaviy ta’lim bilimlarni uzatishning ma’lum modeliga asoslanadi. Bilim manbalari tarmoqning maxsus tayyorlangan va asosiy telekommunikatsiya muhitida mavjud bo‘lgan axborot resurslari, masalan: ma'lumotlar bazalari, axborot tizimlari va boshqalar.

materiallar to‘plami

Masofaviy ta’lim ham tizimli kadrlar tayyorlashga (sertifikatlashtirilgan tayyorlash, malaka oshirish, mutaxassislarni qayta tayyorlash), ham ochiq ta’limga (aholining umumiy ta’lim va madaniy darajasini oshirish, ilmiy bilimlarni ommalashtirish) yo‘naltirilishi mumkin.

Masofaviy ta'limning o‘ziga xos xususiyatlari quyidagilardan iborat:

Moslashuvchanlik: kursantlar ma'ruza va seminarlar shaklida muntazam mashg‘ulotlarga bormaydilar, balki qulay vaqtda qulay joyda va qulay tezlikda ishlaydilar, bu odatiy yo‘llarini o‘zgartira olmaydigan yoki o‘zgartirishni istamaydiganlar uchun katta afzallikdir hayotdan qabul qilish uchun kursant rasmiy ravishda hech qanday ta'lim malakasini talab qilmaydi. Har bir inson o‘ziga kerak bo‘lgan kursni (fan, intizom) o‘zlashtirishi va tanlangan kurslar (modullar) bo‘yicha kerakli kreditlarni olishi kerak bo‘lgan darajada o‘qishi mumkin.

Modullik: masofaviy ta'limning asosi modul printsipidir. Har bir alohida kurs ma'lum bir bilim sohasining yaxlit ko‘rinishini yaratadi. Bu individual yoki guruh ehtiyojlariga javob beradigan o‘quv dasturini shakllantirish uchun mustaqil modul kurslarini tanlash imkonini beradi.

Iqtisodiy samaradorlik: jahon ta'lim tizimlarining o‘rtacha bahosi shuni ko‘rsatadiki, masofaviy ta'lim an'anaviy ta'lim shakllariga qaraganda 50% arzonroqdir. Mahalliy nodavlat masofaviy ta'lim markazlarining tajribasi shuni ko‘rsatadiki, ularning xarajatlari kunduzgi mutaxassislarni tayyorlash xarajatlarining taxminan 60% ni tashkil qiladi. Ta'limning nisbatan arzonligi konsentratsiyali taqdimot va mazmunni birlashtirish, masofaviy ta'lim texnologiyalarini ko‘proq talabalarga yo‘naltirish, shuningdek, mavjud o‘quv yo‘nalishlari va texnik vositalardan samaraliroq foydalanish orqali ta'minlanadi. masalan, dam olish kunlari.

O‘qituvchining yangi roli: unga kognitiv jarayonni muvofiqlashtirish, o‘qitiladigan kursni sozlash, individual o‘quv rejasini tayyorlash bo‘yicha maslahat berish, ta'lim loyihalarini boshqarish va boshqalar kabi vazifalar yuklangan. U o‘zaro yordam guruhlarini boshqaradi, talabalarga yordam beradi. ularning kasbiy rivojlanishi. Asinxron, qoida tariqasida, kursant va o‘qituvchi o‘rtasidagi o‘zaro aloqa, ularni muxbirlarning manzillariga o‘zaro yuborish orqali xabarlar almashinuvini o‘z ichiga oladi. Bu sizga kiruvchi ma'lumotlarni tahlil qilish va muxbirlar uchun qulay vaqtda unga javob berish imkonini beradi.

Xulosa qilib shuni aytishim mumkinki hozirgi kunda jamiyatning har bir sohasida halqaro aloqalarga qaratilayotgan e`tiborning kuchayib borayotganligini kuzatishimiz mumkin. Shuning uchun ham turli sohalardagi kadrlarning oldiga qo`yilayotgan talablar orasida chet tillarni va kompyuter savodhonligiga qo`yilayotgan talab juda yuqoriligi bejizga emas. Masofadan o`qitish kurslarida berilayotgan materiallar ilmiy-nazariy hamda metodik jihatdan qayta ishlashni talab etadi. Masofadan o`qitish texnologiyalari ta`lim jarayoniga kirib kelgan vaqtdan beri o`tgan davr mobaynida axborot uzatish va qabul qilish vositalarining imkoniyatlariga mos

holda ushbu pedagogik tizimni modellashtirishga ko`p ahamiyat qaratib kelingan.

Foydalangan adabiyotlar.

1. Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2020). e-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning. John Wiley & Sons.
2. Kizilcec, R. F., & Halawa, S. A. (2021). Attrition and Achievement Gaps in Online Learning. Proceedings of the Second (2015) ACM Conference on Learning @ Scale, 57-66.
3. Anderson, T., & Dron, J. (2021). Three Generations of Distance Education Pedagogy. The International Review of Research in Open and Distributed Learning, 12(3), 80-97.
4. Bates, A. W., & Sangrà, A. (2021). Managing Technology in Higher Education: Strategies for Transforming Teaching and Learning. John Wiley & Sons.

Axborot –resurs manbalari:

http: www.uz.ref.uz	**http: www.ref.uz**
http: www.pedagog.uz	**http: ziyonet.uz**
www.referat.ru	**www.bankreferatov.ru**
www.e-referat.ru	**www.km.rueducation**